

Pályaorientációs lehetőségek a tanulásban akadályozott tanulók körében

Kiss Viktória

Gyógypedagógia BA szak, levelező munkarend

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Neveléstudományi Intézet Gyógypedagógiai Tanszék

Belső témavezető: Gelencsérné Bakó Márta PhD, tanszékvezető, egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campus Neveléstudományi Intézet, Gyógypedagógiai Tanszék

Kivonat:

Szaktervezésben a tanulásban akadályozott tanulók pályaorientációs lehetőségeit vizsgáltam. Arra kerestem a választ, hogy a tanulásban akadályozott fiataloknak milyen pályaorientációs lehetőségeik vannak, szakmaválasztásukban minek vagy kinek van kulcsfontosságú szerepe. Kutatásom célja, hogy feltárjam a tanulásban akadályozott tanulók intézményében elérhető pályaorientációval kapcsolatos tevékenységeket, szolgáltatásokat, szakmaválasztásuk körülményeit, érintve a munkaerőpiacon történő elhelyezkedésüket, továbbá a velük foglalkozó pedagógusok attitűdjét a pályaválasztás fontosságával és megszervezésével kapcsolatosan. Empirikus kutatásomban kvantitív és kvalitatív jellegű vizsgálatot is alkalmaztam. Kérdőíves, írásbeli kikérdezés módszerével adatokat gyűjtöttem 8. és 9. évfolyamon tanuló tanulásban akadályozott diákoktól, majd interjú formájában, szóbeli kikérdezéssel információkat szereztem a kikérdezett tanulók osztályfőnökeiktől, illetve egy korábban tanulásban akadályozottként élő, jelenleg megváltozott munkaképességű fiatal férfitől. Az adatokat és a válaszokat témakörönként kategorizáltam, majd azokat aszerint értékeltem. Az eredmények azt mutatják, hogy a tanulásban akadályozott tanulók intézményében nem kellő mértékben érhető el a pályaorientációs szolgáltatások, és azok nem megfelelő módon támogatják a fiatalok szakmaválasztását. A pedagógusok és a megkérdezett korábban tanulásban akadályozott férfi állításaik, egyértelműen alátámasztják a kérdőívet kitöltők válaszait, azokkal egyezést mutatnak. A tanulásban akadályozott fiatalok pályaorientációs lehetőségeik korlátozottak, nem gyakorlatorientáltak és kevés számban elérhetőek, mely a munkaerőpiacon történő elhelyezkedésüket is akadályozhatják. A pedagógusok szerepvállalása és felelőssége a legmeghatározóbb a tanulók szakmaválasztásában, ezért sem elhanyagolható, mind az intézmények, mind pedig az intézményben dolgozó pedagógusok szakmai felkészültségének elősegítése. A vizsgálati eredmények felhívják a figyelmet arra, hogy a tanulásban akadályozott tanulók pályaorientációs lehetőségeit szükséges továbbfejleszteni és kiterjeszteni olyan szintre, ahol több ágazat szakemberei is bekapcsolódhatnak a diákok sikeres jövőképekének elérésében. Továbbá olyan mentorprogram meglétét sürgeti, mely egészen a korai időszakától a munkába állásig kíséri a tanulásban akadályozott fiatalokat.